

Asia: VN/28833/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muuttamisesta (kansainvälinen suojele)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallinto-oikeus pitää ehdotusta luopua Maahanmuuttovirastossa toteutettavan turvapaikkapuhuttelupöytäkirjan tarkastamisesta ongelmallisena. Pöytäkirjan tarkastamista koskeva menettely Maahanmuuttovirastossa ei ole vähäinen vaan keskeinen osa uskottavuuden arviointia ja myös valittajan oikeusturvaa. Menettelystä luopuminen voisi johtaa siihen, että valitusvaiheessa hallinto-oikeudessa asiaa ei voida katsoa selvitetyn riittävästi ja asianmukaisesti, jolloin asian selvittäminen siirtyy joko hallinto-oikeuden tehtäväksi tai vaihtoehtoisesti asia palautettaisiin tällä perusteella Maahanmuuttovirastolle uudelleen käsiteltäväksi. Tällöin hallituksen esityksessä (s. 28) esitetty tavoite hakemusprosessien lyhentämiseksi ei todennäköisesti toteutuisi. Hallinto-oikeus kiinnittää huomiota myös siihen, että asian riittävän ja asianmukaisen selvittämisen kannalta turvapaikanhakijan avustajan turvapaikkapuhuttelun jälkeen toimittaman lisäselvityksen ei voida välttämättä katsoa näyttöarvoltaan vastaavan viranomaisen selvittämiselvöllisyytensä nojalla hankkimaa selvitystä. Myöskään lisäselvityksen toimittamiselle asetetun määräajan asettaminen ei hallintomenettelyssä tai hallintolainkäytössä merkitse sitä, että määräajan jälkeen toimitettua selvitystä ei tulisi ottaa asian arvioinnissa huomioon, eikä näillä toimilla ole välttämättä hakemusprosessia lyhentävää vaikutusta.

Ulkomaalaislakia koskevan sääntelyn muutokset ovat joiltakin osin johtaneet lain epä johdonmukaisuuteen ja vaikeaselkoisuuteen. Muutosten tarkoitusta ei ole muutosten esitöissä aina riittävällä tavalla avattu. Tämän vuoksi hallinto-oikeus pitää päätösten täytäntöönpanoa koskevien säännösten selkeyttämistä sinänsä kannatettavana. Ehdotuksen mukaisella välittömän täytäntöönpanotavuuden ulottamisella myös karkottamista koskeviin päätöksiin on todennäköisesti täytäntöönpanokieltihakemuksia lisäävä vaikutus. Myös matkustusasiakirjan kelpoisuusalueen sekä voimassaoloajan rajoittaminen voi lisätä valituksia hallinto-oikeuksiin.

Tuomioistuimille aiheutuvien vaikutusten arvioinnin puutteellisuuden osalta hallinto-oikeus viittaa Tuomioistuinviraston lausuntoon.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet hallinto-oikeustuomarit Minna-Greta Martti ja Laura Juntunen

Niemi Juhana
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Lukkarinen Elina
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus